

РАДОСЛАВ ГАЋИНОВИЋ
Институт за политичке студије
Београд

УДК 327(4):327(497.11)
Оригиналан научни рад
Примљен: 19.05.2015
Одобен: 17.06.2015

СПРЕЧИТИ ПОТАПАЊЕ СРБИЈЕ У „АТЛАНТИКУ” (Економске интеграције и војна неутралност национални је интерес Србије)

Сажетак: Србија је током XX била изложена највећем нивоу насиља од стране западних држава, а при крају XX века од стране некадашњих савезника у светским ратовима. Због тога се њена будућност мора градити врло смишљено, политички мудро и са аспекта безбедности професионално. Овај рад је покушај аутора да подсети научну јавност на неопходност подизања свеукупне безбедности грађана Србије, на уређење политичког и економског система по угледу на скандинавске земље и војну организацију Србије по угледу на Немачку и друге развијене уземље у свету, да врати регрутни систем, развијајући код младих људи љубав према отаџбини и осећај одговорности према њеном функционисању и безбедности својих грађана. У том смислу Србија као политички и економски уређена држава на нај већем професионалном нивоу мора своју будућност градити на принципима војне неутралности и економских интеграција на глобалном нивоу. Ако Србија постане економски уређена и политички стабилна држава, економске интеграције на глобалном нивоу ће бити веома извесне., извесније него код већине земаља Европске уније. Исто тако, војна неутралност и јачање сопствених оружаних снага до нивоа потребног за успешно спровођење стратегије одвраћања и узвраћања будућност је Србије. Дакле, Србија би уласком НАТО пакт или било који други савез на Истоку погазила своју историјску традицију и дефинитивно изгубила своју неутралност, а постепено и национални идентитет.

Кључне речи: Србија, Европска унија, НАТО пакт, корупција, самосталност, неутралност, интеграције, евроскептицизам

Према мишљењу већине политичких елита у Србији на почетку XXI века, пријем Србије у Европску унију представља прворазредни интерес. Међутим, грађани Србије тако не мисле. Грађани Србије су из године у годину све мање заинтересовани за улазак у Европску унију. То показују подаци истраживања Центра за слободне изборе и демократију 2012. године према коме чланство Србије у ЕУ подржава мање од половине грађана - односно њих 47

одсто,¹ а на почетку 2015. године преко 70 одсто грађана Србије не жели чланство у Европској унији. Дакле, Европска унија није идеал, она има пуно проблема, а за то је доказ и најновији пример повлачења кандидатуре Исланда за чланство у Европској унији.

Посматрано са геополитичког аспекта тежња Немачке је да Европска унија постане супер држава - империја, којом ће управљати велике европске државе. Мале државе би биле занемарене у сваком смислу. Због таквих планова је чланство малих и неразвијених држава у Европској унији врло ризично. Због разних проблема у функционисању Европске уније, по мишљењу аутора овог текста све мање ће се испољавати интерес држава за чланство у Унији, а и многе чланице Европске уније ће дубински размишљати о својој будућности. Има за то више разлога. Први разлог за одбацивање ЕУ је стварање једне наднационалне супер државе, односно Европске империје којој садашњи европски пројекат тежи. Тада би настао велики проблем у будућности свих малих нација у супер држави, јер је империја у могућности да се у њој силом или милом утопе и изгубе свој национални и сваки други идентитет. За националне државе је неприхватљива бирократизација и управљање из Брисела - непотизам елите. Европска унија доноси са собом меркантилизам и трговачу логику. За српску државу и народ је неприхватљиво паганистичко духовно раслојавање које се ствара у Европској унији. Дакле, духовно устројство глобалне елите је паганизам, односно веровање у све што се вернику допада. То људе у реалном животу, који немају правилно верско усмерење води да верују у низ бесмислица. Епилог је процват секти, бизарности, насиља и девијација као и мешања религија. Европска унија ће економски подржавати и искључиво улагати у инфраструктуру богатих региона да би били још богатији, а сиромашни ће остати на ивици беде, места за одлагање отпада, узимање сировина, изложени експлоатацији и даљем сиромашењу, што одговара концепту неолибералног институционализма. Убрзано наметање неразвијеним државама уређеног европског система и европских стандарда живота, обични грађани то неће моћи финансијски издржати. Стандарде из богатих европских земљама у којима је висок животни стандард, пренти без предходне припреме и уређења економског и политичког система је, економски неодрживо. У светлу историје, предвиђања неких стручњака су, да је дугорочно, будућност Европске уније неизвесна.

Корени настанка Европске уније и њена будућност

Идеја о уједињеној Европи потиче из периода Римског царства. После његовог распада било је више покушаја уједињења Европе на принципима националне државе (Свето римско царство, Франачка држава, Пољско-литварски комонвелт, Прво француско царство и Нацистичка Немачка).

¹ Милан Нешић, Евроскептицизам у порасту: Млади се највише противе ЕУ, Радио слободна Европа, 17. 10. 2012.

Међутим, сви ти покушаји су пропали јер су били заснивани на принудном уједињењу држава, а не на њиховој међусобној сарадњи. По завршетку Првог светског рата, решене да не дозволе да се ужаси рата икада понове, многе земље почеле су да размишљају о политички уједињеној Европи. Аустријски гроф Рихард Коуденхове-Калерги (*Richard Coudenhove-Kalergi*) основао је Паневропски покрет 1923. године и 1926. на првом Паневропском конгресу, окупио је бројне политичаре. Између осталог, том приликом је рекао: „Европа као политички концепт не постоји. Овај део света обухвата народе и државе који се налазе у хаосу, на бурету барута интернационалних сукоба, на пољу унапред припремљеном за будуће конфликте. Суштина европског питања је међусобна мржња Европљана која трује атмосферу То европско питање биће решено само путем уједињења свих европских народа. Највећа препрека стварању Сједињених Европских Држава су 1000 година ривалитета између двеју најбројнијих нација Европе – Немаца и Француза...”² На седници Друштва народа, 1929. године, француски премијер Аристид Бријан (*Aristide Briand*) предложио је формирање федерације европских држава ради економског напретка и политичко-друштвене сарадње. Велики број политичара и економиста прихватили су са пажњом Бријанов предлог, тако да му је Друштво народа дало задатак да напише меморандум са конкретним пројектом.³

Пре почетка Великог рата зачета је идеја о оснивању Европске уније, као важног чиниоца у спречавању сталних опасности од нових ратова. А зачетник и покретач ове идеје био је један од угледних припадника Младе Босне Димитрије Митриновић. Он је 1913. отишао у Минхен да ради на докторској тези о модерној уметности код Ханрика Велфлина (*Heinrich Wölfflin*). Међутим, осим уметности, он је био преокупиран опште друштвеним приликама. На основу сачуваних докумената, види се да од пролећа 1914. до своје смрти 1953. стално се залагао и борио за изградњу европске свести о заједништву. То се види и у платформи „Аријска Европа”,⁴ коју је написао у то време и послао једном кругу угледних европских интелектуалаца. Њене главне идеје су најава онога што ће у разрађенијем облику бити записано 1931. године у платформи групе Нова Европа. Идеје уједињене Европе јављају се у време Митриновићевог боравка у Минхену, где се повезао са уметничком групом „Плави јахачи” (посебно Кан-

² Јозеф Хелцл, Европска политика безбедности и одбране у функцији јачања Европске уније, Војно дело бр. 4/2009, Београд, 2009, стр. 9

³ Исто,

⁴ Кад је реч о термину „аријска Европа” и „аријство” Митриновић је између 1913. и 1920. тај термин употребљавао као ознаку за оно што је најбоље у Европи, а не у расистичком значењу, како ће овај термин бити коришћен у нацизму. То се види и по његовим текстовима које је објављивао 1920-1921. где осуђује расистичку политику колонијализма, која је дошла до изражаја и пре успона нацизма. Митриновић је 1931. иницирао стварање групе Нова Европа (*New Europe Group*), која ће – са прекидима – постојати до 1957. када је одржан њен последњи састанак. Први председник је био Петрик Гедис (*Sir Patrick Geddes*), кога је Митриновић упознао још 1915. у кући једне Енглескиње, која је код Митриновића у то време учила српски, јер је хтела да оде у Србију, као ратна болничарка. У којој мери је ту преовлађивала једна реалистична далековидност – види се и по томе што се говори о проблемима који су и на почетку XXI века актуелни у Европској унији (Душан Пајин, Стогодишњица идеје о Европској унији, 1914-2014, Политика, Београд, 7. март, 2014. године)

динским) и групом европских интелектуалаца, посебно Ерихом Гуткиндом (*Erich Gutkind*) и Фредерихом ван Еденом (*Frederik Willem van Eeden*). Митриновић је у пролеће 1914. израдио платформу, чије су основне идеје следеће: Будућност човечанства не може се стварати слепим историјским и судбинским инстинктима, кроз светске ратове који су у припреми на свим странама...; Истинско решење културних проблема човечанства није могуће док Европа не обустави свој суицид, кроз међусобне борбе и сталну опасност од рата; народи Европе требало би да створе заједничко братство са западним и јужним Словенима, као и Русима...са Мађарима, Финцима и Јеврејима; ново човечанство само ће себе креирати кроз Унију европских република.⁵ Он је 1930. године представио документ „Меморандум о организацији система Европске федералне уније”, али је тада почетак Велике економске кризе гурнуо у страну идеју о уједињеној Европи. Бријанов сународник, политичар Едуард Ерио (*Edouard Herriot*), објавио је 1931. године књигу Сједињене Европске Државе, како би пажњу јавности поново усмерио ка идеји европског уједињења. Међутим, успоном нацизма у Немачкој, који је довео до почетка Другог светског рата, даљи развој те идеје потпуно је прекинут.⁶ Ово су биле идеалистичке идеје чувеног припадника Младе Босне, који тада није узимао у обзир многе будуће антагонизме између етничких група, развијених и неразвијених, малих и великих и зато је тај Митриновићев идеал још увек теорија о којој многи сањају и желе да се примени у пракси, јер је Европа веома комплексна. Њена комплексност – велика разноврсност начина живота које она обухвата – јесте, такорећи, њена највећа вредност. Они који су суочени са проблемом њене интеграције не смеју бити схематски утописти, који теже јединству путем поништавања свих разлика у оквиру готове конструкције.⁷

Стварање наднационалне организације, по завршетку Другог светског рата, било је потребно из политичких и економских разлога. Постојало је мишљење да је то једини начин да се спрече даљи ратови између европских народа. У Хагу је 1948. године одржана конференција на којој су присуствовали бројни представници влада и политичари, али и представници разних грађанских удружења. Циљ конференције било је оснивање Савета Европе, те је урађен Статут Савета Европе, који је 5. маја 1949. у Лондону потписало 10 европских земаља – Белгија, Данска, Француска, Ирска, Италија, Луксембург, Холандија, Норвешка, Шведска и Уједињено Краљевство. Тим догађајем, који је познатији као Лондонски споразум, основан је Савет Европе. Основна функција Савета сводила се на јачање демократије и поштовање људских права. Многи Европљани сматрали су да се западно Немачка привреда пребрзо опорављала од последица рата, те да се на неки начин мора контролисати. Тадашњи француски министар спољних послова Роберт Шуман (*Robert Schuman*), на основу плана свог сународника, економисте Жана Монеа (*Jean Monnet*), пред-

⁵ Исто,

⁶ Јозеф Хелцл, Европска политика безбедности и одбране у функцији јачања Европске уније, Војно дело бр. 4/2009, Београд, 2009, стр. 10,

⁷ Душан Пајин, Стогодишњица идеје о Европској унији, 1914-2014, Политика, Београд, 7. матр, 2014. године

ложио је уједињење француске и западнонемачке индустрије угља и челика, а позвао је и друге земље да им се придруже, како би испунио вољу народа. Шуманова декларација (Шуманов план) представљена је 9. маја 1950. године и тада су почели преговори о оснивању Европске заједнице за угљ и челик (ЕЗУЧ), који су успешно окончани. Р. Шуман о томе каже: "Европа неће бити створена одједном, или према неком јединственом плану. Она ће настати као последица конкретних достигнућа којима се прво остварује солидарност у пракси"⁸ На основу Шуманове декларације израђен је Париски уговор, који је представљен 18. априла 1951, и његовим ступањем на снагу, 23. јула следеће године, дошло је до уједињења индустрија угља и челика шест западноевропских земаља – Француске, Западне Немачке, Италије, Белгије, Холандије и Луксембурга. Све царине у трговини гвожђем, угљем и челиком су укинуте, уведена је заједничка тарифа према земљама ван Заједнице, а почела је и строжа контрола производње и продаје тих сировина. Као руководеће тело ЕЗУЧ основана је Висока власт, за чијег је првог председника изабран Жан Моне, идејни творац Заједнице, а за привремено седиште изабран је Луксембург, Заједничка скупштина, која је имала само саветодавну улогу, основана је 10. септембра исте године и за њеног председника изабран је Пол Анри Спак (*Paul Henri Spaak*). Основан је и Савет министара, чији је циљ била заштита интереса земаља чланица. Четврта институција основана Париским уговором јесте Европски суд правде, и то са циљем да решава спорове који би могли да настану унутар Заједнице. На Спаков предлог, у Месини је 15. јуна 1955. почела конференција земаља чланица Европске заједнице за угљ и челик. Циљ конференције био је припрема нацрта споразума који би омогућио формирање Европске економске заједнице (ЕЕЗ). Нацрт споразума представљен је земљама чланицама у мају 1956. и, после годину дана преговарања, у Риму су 25. марта 1957. потписани Римски уговори. Споразум је ступио на снагу 1. јануара 1958. године. Његово спровођење омогућило је слободно кретање роба, а кретање људи, финансијских средстава и услуга је олакшано. Висина трговинских царина између земаља чланица значајно је смањена, монопол је забрањен и усвојене су одређене одредбе везане за транспорт, као и комерцијалне привилегије за колоније земаља чланица. Једна од одредби Уговора онемогућила је једнострано прекидање споразума, и његов прекид би, као и свака друга одлука унутар Заједнице, могао да буде усвојен једино већинским изгласавањем. За председника комисије Заједнице изабран је немачки политичар Валтер Халштајн (*Walter Hallstein*).⁹ Идеал стварања „Сједињених Држава Европе” постојао је више од пола XX века. Међутим, почетак XXI века обележили су економска криза, корупција, разни облици насиља, диктат САД-а и многи други проблеми су отупили оштрицу тога идеала.

Такође, уместо да након приступања ЕУ опада број сиромашних у ново примљеним земљама дешава се супротно. У Бугарској, у протеклих 10 година

⁸ Степанов Р. Деспотовић Љ. (2002) Европска унија, Стилос, Н. Сад, стр.25.

⁹ Јозеф Хелцл, Европска политика безбедности и одбране у функцији јачања Европске уније, Војно дело бр. 4/2009, Београд, 2009, стр. 9-11.

значајно расте број сиромашних грађана. Популација испод граница сиромаштва у Бугарској пре ступања у ЕУ је 2002. године износио је 13,4 % а 2008. године након ступања у Европску унију 21 %. Посебно је забрињавајући податак о паду броја становника Бугарске у протеклој деценији. Тачније, у деценији када је Бугарска добила кандидатуру за чланство, у ЕУ, и отпочела преговоре о чланству и коначно до момента, када је постала чланица ЕУ, изгубила је око 700.000 становника (или око 10% укупног становништва). Наравно, велики пад броја становника у периоду од 10 година се може објаснити и емиграцијом Бугара на Запад (где раде слабо плаћене послове, пре свега у Италији и Шпанији), али, и негативном стопом наталитета и лошим друштвеним и економским условима након уласка Бугарске у ЕУ. Прецизније, податак о губљењу скоро 10% становништва само у једној деценији, показује и да би стопа незапослености (која је такође скоро двоцифрена) била још веће да нема иселјавања из Бугарске. Тачније, неколико стотина хиљада Бугара ради у Италији, Шпанији и другим земљама ЕУ. (Углавном се ради о грађевинским радницима и болничарима за негу старијих особа признају и извори блиски ЕУ). Такође, у тој истој („европској”) деценији у периоду од 2001-2011, за неколико пута је порастао спољни дуг Бугарске. Године 2000. он је био приближан дугу Србије. Међутим, већ 2011. године је био већи од спољног дуга Србије. Раст спољног дуга Бугарске пре и после ступања у ЕУ; 2000. година 10,4 милијарду долара, а 2011. година 46,8 милијарду долара.¹⁰

Упоредни подаци из нових источноевропских чланица ЕУ показују шта чека Републику Србију на такозваном „европском” путу. Улазак у ЕУ је довео до вртоглавог раста спољног дуга нових чланица, попут Мађарске, Бугарске, Румуније, Словеније (али и других земаља). Или, мађарски спољни дуг је порастао за невероватних 100 милијарди долара након уласка у ЕУ. Такође, пољски спољни дуг је порастао за преко 200 милијарди долара у истом периоду. Слична ситуација је и другим источноевропским чланицама ЕУ.

Задуживање/у милијардама долара;¹¹

	Пре уласка у ЕУ 2003. г.	После уласка у ЕУ 2011.
Мађарска	42	146
Пољска	86	306
Чешка	28	101
Словенија	11	61
Словачка	14	72
Румунија	18	136
Бугарска	12	39

¹⁰ Дејан Мирковић, Шта је ЕУ донела Бугарској, Нова српска политичка мисао (www.nspm.rs,) 31. октобар, 2012

¹¹ Дејан Мирковић, Четири економска аргумента против ЕУ, Нова српска политичка мисао (www.nspm.rs,), 16. јун 2012.

Раст незапосленост:¹²

Година уласка у ЕУ 2004.	После уласка у ЕЗ 2011.	
Мађарска	5,9%	10,9%
Словенија	6,4%	10,8%
Литванија	8%	15,6%
Летонија	8,8%	13%
Естонија	9,6%	12,1%

Румунија је уласком у ЕУ 2007 имала 4,5 % незапослених , о после уласка у ЕУ, тј. 2011 незапосленост је порасла на 7 %.

Ипак, упоредни подаци из источноевропских држава чланица ЕУ који највише забрињавају су свакако они који се тичу раста популације која живи испод граница сиромаштва. На пример, улазак у ЕУ је довео до повећања броја људи који живе испод границе сиромаштва у Мађарској, Румунији, Словенији и другим државама које су после 2004. године постале чланице ЕУ.

Раст сиромаштва/популација испод границе сиромаштва,¹³

	Пре уласка у ЕУ	После уласка у ЕУ
Румунија	14,1% (2003.)	21,1% (2011.)
Мађарска	8,6% (1993.)	13,9% (2010.)
Бугарска	14,1% (2003.)	21,8% (2008.)
Естонија	5% (2003.)	17,5% (2010.)

Када се претходни подаци о расту сиромаштва у новим источноевропским државама чланицама ЕУ имају у виду, онда је више него јасно зашто су 2012. године избили велики социјални нереди у Румунији (повод је био укидања права из области здравствене заштите). Или, зашто се број становника Бугарске на „европском путу” између два пописа становништва смањило (у периоду од 2001. до 2011. године) за преко 560.000. Такође, према подацима Еуростата, у Румунији је 48% младих изложено ризику од сиромаштва, а у Бугарској 44%. Овоме треба додати и да је у Србији након пописивања ССП-а 2008. године стопа апсолутног сиромаштва повећана са 6,9 одсто у 2009. на 9,2 одсто у 2010. години.¹⁴ Дакле, ЕУ (у реалности) за источну Европу и њене грађане, значи повећање сиромаштва (и све веће социјалне разлике), а у реалности, „ЕУ пут” за Србију доноси ново задуживање, сиромаштво, незапосленост и урушавање пољопривреде.

¹² Исто,

¹³ Исто,

¹⁴ www.b92 net, 16.1.2012. године

Румунија је 1993. године потписала Споразум о придруживању (Европски споразум или *Europe Agreement*) са ЕУ. Године 1995. је поднела кандидатуру за чланство у ЕУ. Првог јануара 2007. године Румунија је постала чланица ЕУ. У периоду (1993-2012.) Румунија није напредовала у већини економских и друштвених показатеља, напротив. Године 1993. године Румунија је имала 23 милиона становника, а 2011 два милиона мање, тј. 21 милион. Да се не ради само о емиграцији становништва у западну Европу, показују и подаци о просечном животном веку мушкарца у Румунији. Животни век је у 1993. години износио 71, а у 2012. години (након скоро 6 година чланства) је опао у односу на 1993. Такозвани европски пут Румуније је донео и раст спољног дуга након потписивања Споразума о придруживању. Тачније, од 1993. до 2005. спољни дуг ове државе је порастао за неколико пута. Године 1993. спољни дуг је износио само четири милијарде долара, а две године пре уласка у ЕУ дуг је (2005. године) достигао скоро 10 пута већу суму од око 35 милијарди долара. Раст спољног дуга Румуније у милијардама долара након потписивања Споразума о стабилизацији и добијања кандидатуре за ЕУ и почетка преговора о чланству, у периоду 1993-2005. године је следећи: година 1993. 4 милијарди долара, а 2005. године 35 милијарди долара. Спољни дуг Румуније је наставио да расте и након ступања ове земље у ЕУ. Тачније, уочи ступања у ЕУ, 31. децембра 2006. године је износио 42 милијарде долара. Пет година касније (у децембру 2011.) спољни дуг Румуније достигао је 3 пута већу суму, од 127 милијарди долара. Тешку ситуацију у Румунији осликавају и најновији резултати истраживања Европског статистичког завода (Евростат) објављени 11. октобра 2012. године.¹⁵ (Истраживање Европског статистичког завода је обухватило 280 региона Европе). Према нивоу БДП-а региони јужне Србије и источне Србије су при дну листе са око 23% европског просека. Али и тако девастирани и сиромашна јужна Србија је пласирана на овој (свеобухватној) европској листи боље од два бугарска, два македонска и једног румунског региона. Или, чак три региона у суседним државама чланицама ЕУ (Бугарској и Румунији) су сиромашнија од најсиромашнијих српских региона. Ипак, као и за Бугаре, за Румуне не важе одредбе Лисабонског уговора које гарантују слободно запошљавање радника. Тачније, Немачка, Француска, Британија, Аустрија, Холандија, Луксембург, Белгија, Ирска и Малта захтевају од румунских радника да имају радне дозволе. Дакле, за Румуне (као и за Бугаре) у овим земљама не важе познате и деценијама глорификоване „четири велике слободе” ЕУ.¹⁶ тачније, за Румуне не важи члан 45 став 1-2 Уговора о функционисању ЕУ (други део Лисабонског уговора) у којем се наводи: „Слободно кретање радника је осигурано унутар Уније... Оно обухвата укидање сваке дискриминације, засноване на држављанству, између радника држава чланица у погледу запошљавања, награђивања и других услова рада”.¹⁷ Након ових чињеница

¹⁵ М. Ристић, „Југ Србије на дну Европе,” Привредни преглед, 26.11.2012. године,

¹⁶ Бранко Ракић, „Четири велике слободе у праву Европске уније,” у Зборнику радова, Право Европске уније, приредили Д. Митровић и Д.Ракић, Службени гласник, Београд, 1996, стр. 17-45

¹⁷ М. Јањевић, „Консолидовани Уговор о Европској унији и Уговор о функционисању Европске уније(2008/С 115/01) са Повељом о основним правима Европске уније,” Службени гласник,

мора се поставити и разматрати питање: Какав ће бити однос великих европских држава према грађанима Србије након уласка у Европску унију.?

Поред низа проблема, корупција је у ЕУ у успону и учинила да се томом последње три године штета са 120 милијарди повећа на 328 милијарди евра. Истраживање Анти корупцијске агенције Европске уније, као и директората правде ЕУ, садржи и податке из полиције и тужилаштва Уније да је „због злоупотребе положаја и корупције” 2013. године поднесено 67 800 пријава. То је рекордан број у историји ЕУ. Шеф генералног директората правде у структури Европске комисије Ф. Ле Бај (*Françoise Le Bail*) уверена је да се у тим процесима ради о милијардама евра.¹⁸ Без обзира на евроскептицизам, чланство у Евроској унији има и низ позитивних елемената. Зато руководство Републике Србије улаже велике напоре за увођење државе у Европску унију. Међутим, по мишљењу аутора овог рада улазак Србије у Европску унију је веома неизвесан због појављивања у континуитету нових и нових услова, услова које Србија никада не може испунити, као на пример, главног услова кључних чланица Европске уније признавање Косова као независне државе.

Евроскептицизам

Маргарет Тачер (*Margaret Thatcher*) је сматрала да је читав европски политички пројекат представљао супротно становиште политичком пројекту који је укореењен у нео либерални англоамерички национализам. Европске интеграције се поново конструишу као „друго” у односу на британски политички поредак. Ово је директно утицало на поделу унутар саме Конзервативне партије, на радикалне тачеријанце и реформисте. Критика другог таласа интеграција у Унију од стране Тачерове, поставила је темеље за успостављање евро скептицизма унутар националистичког енглеског дискурса. Иако критикована од стране великог броја припадника владајуће елите, што је касније довело до њеног пада, идеје које је прокламовала имале су значајан утицај на даљи процес британских европских интеграција. Јака опозиција европским интеграцијама која је постојала још од педесетих година XX века, а на почетку XXI века је добила поновну потврду у широко прихваћеном идеолошком дискурсу.¹⁹ Стратегија је била да се обезбеди сигурна подршка у јавном мњењу и на тај начин да се направи раскид са британским европејством, а да се заговорници даљих интеграција маргинализују, што потврђују дебате између Тачерове и Жака Делора (*Jacques Delors*).²⁰

Београд, 2009. године; С., Станеску, „Армија имиграната гради Британију,” Политика, 3.12. 2012. године

¹⁸ Зоран Милошевић, Корупција у Европској унији, Српска политичка мисао бр. 1/2014, стр. 29,
¹⁹ Usherwood, Simon: "Bruges as a Lodestone of British Opposition to the European Union," Collegium, College of Europe, Bruges, 2004, стр. 7

²⁰ Жак Делор, француски економиста и политичар, био је председник Европске комисије у три мандата, од јануара 1985, до децембра 1994. године. (Стефан А. Ефтимовски, Евроскептицизам у државама Европске уније, Национални интерес, број 3/2013, Београд, 2013, стр. 85)

Европу све више заплъскује талас разочарења и револта према Европској унији и њеној политици, што се нај убедљивије потврђује у процентима Европљана који су дали подршку овој институцији. На пример у 2007. години, чак 52 одсто становништва Старог континента дало је подршку ЕУ, док је на почетку 2015. године тај проценат пао на 35 одсто.²¹ Догађаји у Грчкој, где је Сириза, партија евроскептика и антикапиталиста победила на парламентарним изборима представља прекретницу која би могла да озбиљно поремети стабилност ЕУ и њену политику. Многи аналитичари верују да је револт Грка услед губитка економског суверенитета и диктирања из Брисела само почетак. У Великој Британији, Холандији, Шведској, Данској главни разлог за одбојност према ЕУ је имиграциона политика. Чак су се и у Немачкој главном заговорнику јачања Уније, појавили одређени знаци отпора према ЕУ, додуше знатно мање него на остатку континента. Наравно, превише је рано и неозбиљно предвиђати крај ЕУ, али тренутна ситуација у којој се налази Унија коју је Винстон Черчил својевремено називао „Сједињене Државе Европе” никада није била турбулентнија. Већина испитаника је и даље у дилеми да ли је чланство у Европској унији најбољи избор. У Шпанији је прво 37 одсто испитаника сматрало да је чланство у Европској унији лоша ствар, док је такав одговор дало 26 одсто њих у јуну 2012. године.²² У Француској је 38 одсто било незадовољно чланством у ЕУ који живе јужније, а само 31 одсто Немаца мисли да би њихова нација могла да се суочи са проблемима у економији какве има Грчка, која се годинама бори са рецесијом. Међутим, у Француској тај проценат износи 54, у Шпанији 56 и у Италији 58 одсто грађана. Ово су резултати на случајном узорку од по 10000 испитаника у Немачкој, Француској, Шпанији и Италији.²³

У Аустрији, чак 48 одсто испитаника сматра да нема користи од чланства у евро-зони, а свега 37 одсто их сматра да од Европске уније ипак има „неке користи”. Истраживање је спроведено пред планирано усвајање повећања средстава Аустрије за фонд ЕУ за спасавање земаља које су у кризи. Око 75 одсто Аустријанаца подржава појачану сарадњу земаља чланица у суочавању са глобалним изазовима као што су економска криза, тероризам, имиграција и елементарне непогоде. На другој страни чак 50 одсто је против „Сједињених Држава Европе,” а 30 одсто нема ништа против таквог развоја Уније.²⁴ У Европској унији је на снази принцип децентрализације, који значи да о ономе што може да се уради на нижем нивоу власти треба да се одлучује на националном нивоу. Сагласно овом принципу у европској унији постоји око 300 регија, те се често о ЕУ говори као о Европи региона.

²¹ В. Филиповић, The Telegraph, 26.1. 2015. године

²² ТАЊУГ, 17.9. 2013. године,

²³ Blic online 17.9. 2013, у 08, 59 h

²⁴ Blic online 30.9. 2011, у 09, 19 h

Спречити потапање Србије у „Атлантику”

Стандарди које је НАТО пакт прописао као сталну обавезу кроз ткз. ПЕЛТ - Програм оспособљавања у области енглеског језика (*PELT - Partnership Project for English Language Training*) су предуслови и полазна основа укључивања Србије у евро-атлантске интеграције. Без тог услова није могуће бити евро-атлантски савезник, нема „интер операбилности”, ништа од „оперативних и функционалних способности”. По налогу НАТО пакта, термин „*борбена готовост*” у Србији је избачен из употребе и забрањен, али још увек нема дефанзивног става шефова НАТО пакта по питању уласка Србије у НАТО пакт ? Разлог за то није само то што је већинска српска јавност против уласка, већ пре свега што по мишљењу НАТО пакта са територијалном разградњом Србије није завршено. НАТО не прима у пуноправно чланство оне који су још увек његов објект, односно жртва. С друге стране, „партнерски” однос са НАТО пактом је сасвим довољан за потпуни утицај, руковођење и нескривено омеђивање евро атлантског простора. Званична посета америчког генерала Марка Фергусона, команданта здружених снага НАТО у Напуљу (ткз. Јужно крило Алијансе), је имало циљ непосредни увид у стање „партнера” и припрема српских министара за пут у Брисел. Дакле, командант који је директно одговоран у име западног војног савеза за овај део света, а који има на располагању „Војну концепцију НАТО(МЛО)” инсталирану у српском Министарству одбране. Подсећања ради, Команда у Напуљу била је носилац не само оружане агресије 1999. године на СРЈ, већ је учествовала у припреми „ОВК” за оружану побуну против своје државе, почев од обуке, опремања, преко логистике до стварања услова за илегално убацивање преко државне границе на територији Србије уз помоћ НАТО авијације. Руководиоци НАТО пакта систематски су припремали методологију учвршћивања свог утицаја у главним државним структурама Србије након завршетка агресије на СРЈ.²⁵

²⁵ Први сусрети са врхом НАТО-а одржани су већ у новембру 2000-те године и то у Бриселу (Човић и Свилановић) када је договорено и својеврсно аболирање за нелегалну оружану агресију. На званичном скупу, јуна 2001. године у војном објекту „Моровић” одабраног дела државног и војног врха СРЈ и врха Алијансе, прелиминарно је прихваћен (наложен) програм „Партнерство за мир” и евроатлантска орјентација земље. Тада је донесена Одлука ВСО а затим и Одлука савезне владе тј. 25. априла 2002. године о усвојању Инфромација о приступању програму „Партнерство за мир”, а затим успостављена Интерресорна група за координацију припремних активности за приступање СР Југославије програму „Партнерство за мир”, августа 2002. године. Истовремено је договорен почетак школовања и курсирања војног кадра у НАТО центрима и други видови интензивне међуармијске сарадње са НАТО пактом и појединачним члановима савеза. Тада је договорено гашење армија као најважнијих стратегијских групација, кидање кичме војске и радикално смањење људства мирнодопских и ратних јединица и борбене технике. Тада наступа брутално, „чишћење” ратног кадра од 2001 до 2004. године као континуирани, повезани процес према налозима НАТО-а, који се у целини завршава до почетка 2008. године. Од 2003. године уводи се противзаконита измена организацијске шеме МО и Војске, претпочињавањем Генералштаба министарству одбране и одузимање командних надлежности начелнику ГШ, чиме је Штаб Врховне команде трајно постао помоћно тело удаљено од врховног команданта војске. Постављањем високих официра НАТО, предвођених генералом Џон Мур-Биком, на формално саветничка места у врху Министарства одбране, легализован је својеврсни мини -штаб НАТО-а у Београду. Преформатирање организације војске 2004. године (гашење

Међутим, Срби никада нису били у војним блоковима, за разлику од других Европских народа па им ни учлањивање у НАТО пакт није циљ. Такође, Срби никада у историји нису имали турске и надређене осим када су били привремено окупирани, али и тада су окупаторима задавали велике проблеме и уверење да никада неће дозволити да буду покорени. Након агресије НАТО пакта на Србију, бесмислено је од грађана Србије тражити учлањење у тај војни савез, јер се никада не могу заборавити људске жртве и разарања које је починио НАТО пакт током ничим изазване агресије на Србију, као ни речи америчког генерала Мајкла Шорта (*Michael Short*) главнокомандујућег ваздухопловним операцијама над СРЈ током агресије: „*Не може се добити рат ако не уништите могућности нормалног живота за већину становништва. Морамо им одузети воду, струју, храну, па чак и здрав ваздух.*”²⁶ Последице тог неразумног и злочиначког чина се тек почињу осећати кад је у питању здравље људи. Дакле, за Србију би улазак у НАТО пакт било „потапање” у Атлантику. Након агресије НАТО на Србију, грађани Србије или већина њих више нису мазохисти. Нажалост, НАТО има своје лобисте и у институцијама државе, који уз помоћ неких невладиних организација у последње време својим понашањем узнемиравају већину грађана Србије. Никада озбиљна држава која има намеру да има добре односе са свима и која не жели да води ратове, не ступа у такав уговорни однос као што је чланство у западној војној алијанси, јер Америка и НАТО пакт су званично прихватили доктрину превентивних ратова, што значи да би и Србија мимо своје воље морала учествовати у ратовима које поведе Америка или НАТО, можда и против својих најискренијих пријатеља. Сваки уговорни однос подразумева и узајамно поштовање у том односу, па се поставља питање, да ли НАТО поштује или би поштовао Србију као евентуалног партнера? На пример, командант јужне здружене команде НАТО у Напуљу амерички генерал Марк Фицџералд (*Mark Fitzgerald*) каже да су паралелне структуре српске власти на северу Косова и Метохије претња безбедности у региону и да нису у складу са рез. 1244. Поставља се питање како то да у једној варијанти амерички генерал помиње рез. 1244, а његова „легалистичка” и „демократска” влада не признаје ту резолуцију признавајући Косово и Метохију као независну државу.

корпуса) и прелазак на „оперативно функционалну” организацију, којом је значајно(и одлучујуће) редуковано бројно стање људства и борбене технике потпуно је измењена физиономија и намена оружане силе. Финална фаза „реформе” спроводи се током 2005, 2006 и 2007. године, када су угашени последњи састави оперативног нивоа и успостављен ткз. бригадни систем, чиме је оружана сила земље сведена на декор и пројектовану полугу НАТО-а у овом делу Балкана, са мање од 29 000 припадника у миру и не више од 70 000 у рату. У периоду 2007-2009. године израда и усвајање закона о одбрани и закона о војсци, а затим Стратегије националне безбедности, Стратегије одбране, као и организацијска, формацијска, логистичка и укупна одбрамбена и војна поставка система у целини уподобљене су стандардима НАТО пакта, и на крају укидање обавезног служења војног рока(Пуковник Горан Јевтовић, Директно су повезани ИРАР, Бриселским споразумом и потчињавање Србије њеним непријатељима, Фонд стратешке културе, Београд, 2015),

²⁶ Новица Андрић и Станиша Крсмановић, Убијање као „коллатерална штета”, Нови гласник бр. 5/2000, Војно издавачки завод, Београд, 2000, стр. 127.

У Србији постоји поред осталих и један емоционални али веома рационални разлог због кога се Србија не треба учланити у војни савез - НАТО пакт, а то је - НАТО је првенствено *анти руски савез*. Историја потврђује да је Русија највећи српски пријатељ. Историчари и многи други научници знају да је Романов ушао у рат са Немцима управо због Србије. Такође, нико не може заборавити улогу Црвене армије у ослобађању делова Србије у Другом светском рату. Има за ову тврдњу још много примера. И поред ових чињеница грађани Србије из оправданих разлога не желе ни војне интеграције са Русијом. Желе трајно пријатељство са Русијом, како је то током историје и било, а не никакво политичко или војно потчињавање. Србија треба да учествује у европском концепту безбедности, али не као чланица НАТО пакта. Србији не прети опасност ни од које државе која није чланица НАТО пакта да би морала под њихов(НАТО) „кишобран”, што значи да нема рационалног разлога за улазак Србије у НАТО пакт. Србији прети опасност од сепаратистичког тероризма са којим се Србија може и сама обрачунати ако опет НАТО пакт не постане ваздухопловна или нека друга подршка албанском тероризму на Балкану. У контексту анализе евро атлантских интеграција важно је истаћи да ће се и концепција НАТО пакта вероватно мењати. Одлуке неће доносити консензусом, већ већином гласова. Неће имати исти број гласова све државе – чланице НАТО пакта, већ ће се број гласова одређивати према броју становника сваке државе чланице НАТО пакта, што значи да мале земље неће имати никакву улогу у процесу одлучивања у НАТО пакту. Треба истаћи и да НАТО пакт због своје стратегије улази у проблеме због великих људских губитака у ратовима које води и зато је заинтересован за нове послушне чланице у својим редовима, како би имао довољан број војника за евентуалне копнене операције а да они нису из великих држава чланица западне војне алијансе. Ако је НАТО безбедносна организација, и ако се бори за мир у свету, онда Србија нема никаквих проблема ни потребе да се учлањује у НАТО, јер је са скоро свих страна окружују чланице НАТО пакта. С друге стране, ако је НАТО истински борац против међународног тероризма, а запосео је све суседне земље Србије, онда по тој логици Србији не прети опасност ни од тероризма. Међутим, стварност је нажалост другачија. НАТО и даље примењује двоструке стандарде по питању дефинисања савременог тероризма зависно од интереса Америке и њених савезника, па ће тероризам бити и даље велики проблем не само Србије већ и многих земаља света, које су економски и војно моћније.

Свака чланица НАТО пакта плаћа котизацију за чланство. Државе морају изградити НАТО стандарде у систему руковођења и командовања Оружаним снагама, што значи да се морају увести нови савремени телекомуникациони системи, војна опрема и наоружање. Све то кошта, али у овим приликама новац (иако га Србија нема довољно), не представља главну препреку њеном учлањењу у НАТО пакт. Челници НАТО пакта Србији су наметнули и професионализацију војске и укидање регрутног система, што је први корак у одвајању Србије од своје вековне традиције.

Србија би евентуалним уласком у НАТО пакт морала да промени комплетну безбедносну структуру. Национална безбедност Србије би се укинула –

утопила би се у безбедност НАТО пакта. Држава би изгубила суверенитет, а народ би постепено губио национални и сваки други идентитет. Дакле, Србија не би могла да одлучује о стратешким националним интересима као ни о сопственој безбедности. Евентуалним приступањем Србије западној војној алијанси, многе би се активности одвијале на територији Србије без знања и контроле њених грађана, нпр. чување атомског наоружања или пак складиштење разних врста опасног отпада на територији Србије. Но, постоји резолуција коју је донео Српски парламент о војној неутралности Србије коју грађани Србије морају поштовати. Србија као војно неутрална држава у крајњем случају може бити и чланица Европске Уније, као нпр. Кипар, Аустрија, Финска, Ирска, Шведска и Малта. Србија наравно, може сарађивати и са НАТО пактом у неким одређеним ситуацијама, као нпр. борба против међународног тероризма, организованог криминала, спречавање последица елементарних непогода. На економском плану сарадња је могућа и веома пожељна, нпр. продаја војне опреме и наоружања произведених у Србији, као и куповина одређених средстава од чланица НАТО пакта. Србија је приступањем 14.12. 2006. године програму „Партнерство за мир”, као неутрална земља изразила жељу за сарадњу и са НАТО пактом.

Дакле, Србија са природним потенцијалима и стручњацима, са изузетним геополитичким положајем, са врло бременитом и славном историјом, мора дефинисати витални национални интерес, водити разумну спољну политику, а на унутрашњем плану улагати максималне напоре за изградњу савременог система безбедности. На тим премисама мора се изграђивати систем општег функционисања државе. Одлуку о евентуалном приступу НАТО пакту морају донети грађани Србије на референдуму, јер и челници западне војне алијансе желе да знају каква је воља грађана Србије по том питању. Познато је да Америка и НАТО никада не остају тамо где их не воле, осим кад примењују силу у војним или политичким акцијама, у Србији је то очигледно, јер је подршка чланству у НАТО пакт пала на испод 14 одсто.²⁷

Неопходност ревизије штетних уговора за Србију потписаних са НАТО пактом

На основу СОФА споразума који је потписао 7. септембра 2006. у Вашингтону тадашњи министар спољних послова Републике Србије, а ратификован од стране владе Републике Србије, 29. маја 2009. године. СОФА је „Споразум између Владе Републике Србије и Владе Сједињених Америчких Држава о заштити статуса и приступу и коришћењу војне инфраструктуре у Републици Србији”, којим Србија омогућује САД „приступ и коришћење оних објеката” који су САД потребни, и то „без накнаде”. Особље САД, наравно, „има право на слободу кретања у Републици Србији”, и „да носи оружје док је на дужнос-

²⁷ Милан Нешић, Евроскептицизам у порасту: Млади се највише противе ЕУ, Радио слободна Европа, 17. 10. 2012.

ти уколико је на то овлашћено сопственим наредбама”, и ослобођени су плаћања пореза и осталих дажбина, а могу да „увозе, извозе и користе у Републици Србији” све што пожелеле („опрему, залихе, материјале, технологије...”) и при том су „изузети од поступака инспекције, дозвола, других ограничења...”. Дакле, припадници америчке војске имају право да слободно улазе и излазе из Србије и да се по њој слободно крећу под оружјем, уживају имунитет а и уговори које у Србији склапају са трећим странама подлежу америчким а не српским законима. По том споразуму НАТО врши безбедносне процене и утврђује лојалност и поузданост припадника војних и државних органа Србије. НАТО има своју канцеларију у Српском министарству одбране, спроводи реформу војске Србије и државе у складу са својим интересима. Влада Републике Србије „прихвата обавезу да сви њени држављани” који могу да дођу у додир са осетљивим НАТО материјалом „буду подвргнути одговарајућој безбедносној провери.” Штавише, „поступци безбедносне провере биће осмишљени тако да се утврди да ли појединац, узимајући у обзир његову лојалност и поузданост, може имати приступ поверљивој информацији без опасности по њену безбедност.”²⁸ Србија се, очигледно налази под великим притисцима и утицајем Америке у циљу приступања НАТО пакту, што се по мишљењу аутора овог рада што пре мора мењати. Посебно се морају мењати штетни уговори и споразуми са НАТО пактом по националну безбедност Србије. Реципрочна обавеза за САД, да се Србији у Америци дозволи оно што је Америци дозвољено у Србији, не постоји. Па се онда поставља питање: Да ли је то партнерски, или неки други однос? Србија се чланом 9 споразума одрекла права да „подноси захтеве у вези са штетом, губитком или уништењем имовине”, док ће захтеве трећих лица, дакле грађана Србије, у вези са евентуалном штетом насталом на територији Србије, „решавати Сједињене Државе у складу са законима и прописима Сједињених Држава.”²⁹ Логично се намеће питање: Ко то, и, у име кога, може потписати такав споразум са било којом државом у свету ?

Дакле, већ дуже време је на делу политика да се Србија методом корак по крак укључи у чланство НАТО пакта. На једној страни, формално, и даље је на снази Декларација Скупштине Србије према којој Србија води политику војне неутралности, што свакако искључује везивање, поготову, придруживање или чланство у било какве војне савезе. На другој страни, закључују се уговори, договори, планови и аранжмани којима се потпуно обесмишљава тзв. статус војне неутралности утврђен актом Народне скупштине. Наоружавање и друга војна техника, инфраструктура, војна индустрија прихватају стандарде НАТО. Војницима НАТО одобрава се слободан транзит и коришћење инфраструктуре Србије, без наплате или обештећења, а припадницима НАТО гарантује се дипломатски статус и изузеће од административне, кривичне или грађанско-правне одговорности, кад год се, по било ком основу, нађу на територији Србије. Старешине и војници НАТО тако на територији Србије добијају права далеко већа него што их у Србији имају старешине или војници Војске

²⁸ Никола Брзић, Хроника тихе окупације, ПЕЧАТ, бр. 361 од 20 марта 2015, стр. 3 и 9,

²⁹ Исто, стр. 8.

Србије. Уз обилну финансијску подршку НАТО структура и центара, у Србији је развијен читав систем тзв. цивилног сектора који врши систематску пропаганду у прилог чланства Србије у НАТО. Средствима српских пореских обвезника такође се, преко републичког буџета, финансира статусно неутрална про-НАТО пропаганда. То што је више од 70% грађана Србије против чланства у НАТО као да никог не занима. Све је видљивије да је војна неутралност, као званична државна политика, угрожена и да се припрема терен за њено и формално напуштање. Србија је, у сарадњи са НАТО, припремила обиман документ под називом „Индивидуални план акционог партнерства Србије и НАТО” (ИПАП) који доводи у питање војну неутралност државе. Њиме се, поред осталог, предвиђа обавеза Србије да потпише СОФА споразуме са свим чланцима НАТО савеза. И војницима свих других чланица НАТО биће загарантована екстериторијалност и дипломатски статус кад год се, било којим поводом, нађу на територији Србије. Србија ће и њима гарантовати изузеће од одговорности за било каква дела, укључујући кривична, за било каква кршења закона Србије или изазивање материјалне штете. Индивидуалним акционим планом партнерства, предвиђа се потпуно усаглашавање стандарда оружја, друге војне технике и целокупне војне инфраструктуре у Србији са стандардима НАТО. Није објављено, нити у тексту документа пише, колико ће све то коштати Србију и колико ће се Србија још задужити да би све те обавезе испунила. У неутралној Аустрији, притисци да се учлани у НАТО, одбијени су са образложењем да Аустрија не може да поднесе велике издатке које чланство у НАТО са собом носи.³⁰ У документу најављен као „највиши степен сарадње Србије и НАТО,” који су у Бриселу потписали министар спољних послова и министар одбране Републике Србије има много других обавеза које тек треба анализирати, чак и са становишта њихове (не)уставности.

Литература:

1. Antoniћ, S., *Viteška Srbija*, Ћigoja štampa, Beograd, 2011,
2. Goluer, E., *Nacija i nacionalizam*, Matica srpska, Novi Sad, 1997,
3. Jevtović, G. *Direktno su povezani IPAP, Briselskim sporazumom i potčinjavanje Srbije njenim neprijateljima*, Fond strateške kulture, Beograd, 2015,
4. Janjević, M. „Konsolidovani Ugovor o Evropskoj uniji i Ugovor o funkcionisanju Evropske unije(2008/S 115/01) sa Poveljom o osnovnim pravima Evropske unije,” Službeni glasnik, Beograd, 2009.
5. Mirović, D. *Šta je EU donela Bugarskoj*, Nova srpska politička misao (www.nspm.rs) 16. jun 2012 i 31. oktobar, 2012
6. Nešić, M. *Evroskeptizam u porastu: Mladi se najviše protive EU*, Radio slobodna Evropa, 17. 10. 2012
7. Pajin, D. *Stogodišnjica ideje o Evropskoj uniji, 1914-2014*, Politika, Beograd, 7. mart, 2014.
8. Ristić, M. „Jug Srbije na dnu Evrope,” Privredni pregled, 26.11.2012.
9. Radovan Radinović, *Srbija u NATO zagrljaju*, Večernje novosti, 23. mart, 2015

³⁰ Проф. др Радован Радиновић, Србија у НАТО загрљају, Вечерње новости, 23. март, 2015, стр. 16.

10. Rakić, B. „Četiri velike slobode u pravu Evropske unije,” u Zborniku radova, *Pravo Evropske unije*, priredili D. Mitrović i D. Račić, Službeni glasnik, Beograd, 1996,
11. Stanesku, S. „Armija imigranata gradi Britaniju,” *Politika*, 3.12. 2012.
12. Stefan A. Eftimovski, *Evroskepticizam u državama Evropske unije*, Nacionalni interes, broj 3/2013, Beograd, 2013,
13. Stepanov R. Despotović Lj. (2002) *Evropska unija, nastanak, institucije, pravo, NATO*, Stilos, Novi Sad
14. Usherwood, S. „*Bruges as a Lodestone of British Opposition to the European Union*,” Collegium, College of Europe, Bruges, 2004,
15. Helcl, J. *Evropska politika bezbednosti i odbrane u funkciji jačanja Evropske unije*, Vojno delo br. 4/2009, Beograd, 2009,
16. www.b92.net, 16.1.2012.
17. Blic online 17.9. 2013, u 08, 59 h
18. Blic online 30.9. 2011, u 09, 19 h

TO PREVENT THE DROWNING OF SERBIA IN THE ATLANTIC (Economic integrations and military neutrality as a national interest of Serbia)

Summary: As years go by, citizens of Serbia are less interested in joining the European Union. This fact is clearly demonstrated by the research conducted by Center for Free Elections and Democracy (CESID) in 2012, according to which Serbia's EU membership is supported by the less than a half of its citizens. In the early 2015, more than 70 percent of Serbian citizens said they do not want their country to join the EU. European Union is obviously not a political ideal, but an organization burdened with a number of problems, which is proved by the latest withdrawal of Icelandic membership candidature. From a geopolitical point of view, there is a German tendency to transform EU into a super-state, an empire, which will be directed by several European powers. Small countries would be ignored in every sense. The sole membership of small and underdeveloped countries is becoming risky due to these tendencies. EU will economically support rich regions, while the poor will remain poor, as waste disposal sites, places for exploitation of raw materials – which corresponds the concept of neoliberal institutionalism. Moreover, the membership in NATO or any other military alliance is not acceptable for Serbia. Unlike other European nations, Serbs have never been involved in military blocks. Never in their history did Serbs have tutors and superiors, except when they were occupied, and even then they inflicted serious problems to the invaders, proving that they will never be conquered. Serbia never accepted ultimatums, especially the one from 1914, so they will probably not accept the current “Recognize Kosovo” ultimatum. After the NATO aggression on Serbia in 1999, it became meaningless to seek the membership in that military alliance. Citizens of Serbia can never forget the human toll and destruction done by NATO. Consequences of that irrational and criminal aggression are impossible to count. Serbia was devastated, with thousands of dead and wounded, and a number of cases of malignant diseases has been dramatically increased as a result of use of ammunition with depleted uranium. Hence, for Serbia, the accession in NATO would be equal to the “drowning in the Atlantic”. A serious country with the intention to establish fair relations with everyone and to avoid future wars, would not engage itself in such military

alliance. USA and NATO have officially accepted the doctrine of preventive wars, so Serbs could unwillingly take part in the future wars led by United States and NATO, maybe even against Serbia's friends

Key words: Serbia, European Union, NATO, corruption, independence, neutrality, integrations, euroscepticism